

2019

M.A.

2nd Semester Examination

SANSKRIT

PAPER – SAN – 204 (CBCS)

Full Marks :50

Time : 2 Hours

Answer all questions

The figures in the right hand margin indicate marks

Candidates are required to give their answers in their own words

as far as practicable

Illustrate the answers wherever necessary

सर्वे प्रश्नाः सुरगिरा समाधेयाः।1. चतुर्णां प्रश्नानामुत्तरं देयम्।

4X2

- क) सामवेदस्य अथर्ववेदस्य च कौ पुरोहितौ?
 ख) बालगङ्गाधरतिलकस्य मतेन वेदस्य कः रचनाकालः?
 ग) रामायणस्य कति काण्डानि सन्ति? यथाक्रमं लेख्यम्।
 घ) महाभारताश्रितानि कानिचन मुख्यनाटकानि लेख्यानि।
 ङ) i) मुनिशब्दस्य सप्तम्येकवचनम् ii) अस्मत् शब्दस्य तृतीयैकवचनम्।
 च) i) पठ्धातोः लङ्प्रथमपुरुषैकवचनम् ii) भूधातोः लट् मध्यमपुरुषद्विवचनम्।
 छ) विग्रहवाक्येन सह समासः निर्णयः- i) वीणापाणि ii) दुर्भिक्षम्
 ज) कारकं विभक्तिश्च निरूपणीये-
 i) सुखेन रोदिति बाला। ii) साधुः वनमुपवसति।

(Turn Over)

2. यथेच्छं चतुर्णां प्रश्नानामुत्तरं देयम्।

4X4

- क) उपनिषत् ख) कालिदासः ग) पुराणम्
 घ) लताशब्दस्य द्वितीया-तृतीययोः रूपाणि लेख्यानि।
 ङ) गम्-धातोः लट्-लकारस्य रूपाणि लेख्यानि।
 च) सन्धिः करणीयः- i) लता+इव ii) गै+अकः iii) यदि+अपि iv) मनस्+ईषा
 छ) प्रत्ययः संयोजनीयः- i) गङ्गा+ढक् ii) दशरथ+इण् iii) पा+यत् iv) हन्+क्तवतु

3. कयोश्चिद् द्वयोः उत्तरं लेख्यम् -

8X2

- क) वेदस्य कानि अङ्गानि ? अङ्गानां स्वरूपोल्लेखपूर्वकं निबन्धमेकं प्रस्तूयताम्।
 ख) आयुर्वेदे चरकसंहितायाः स्थानमालोचनीयम्।
 ग) पाठ्यांशोऽयं पठित्वा उत्तरं प्रदेयम्-
 अयोध्यायां दशरथ इति नृप आसीत्। तस्य तिस्रः भार्याः चत्वारश्च पुत्राः आसन्। पुत्रेषु
 रामचन्द्रः ज्येष्ठः श्रेष्ठश्च आसीत्। स पितुः सत्यरक्षार्थं पत्न्याः सीतया भ्रात्रा लक्ष्मणेन च
 सह वनमगच्छत्। जनकसभायां हरधनुर्भङ्गमाध्यमेन तस्य परिणयः अभवत्। दशरथस्य
 अन्ये पुत्राः भवन्ति लक्ष्मणः, भरतः, शत्रुघ्नश्चेति।
 i) रामचन्द्रस्य पितुर्नाम किम् ? स कस्य वंशस्य राजा आसीत्
 ii) सीतायाः पतिः कः ? स किमर्थं वनं गतवान् ?
 iii) दशरथस्य कति भार्याः आसन् ? तासु का भरतस्य माता ?
 iv) दशरथस्य कति पुत्राः सन् ? के च ते ?

घ) संस्कृतेन अनुवादः करणीयः-

आमार बाडी कूसूमपूरग्रामे अवस्थित । येथाने एकटि विद्यालय आहे।
 ग्रामे मध्ये एकटि नदी आहे, यार नाम श्रीमती । वर्षाकाले ग्रामे
 शोभा अतीव मनोहर हय । नदीर दूपाशे लाल माटिर रान्ना आहे ।
 पाशे सारि सारि गाछ आहे । ताई आम्हि आमार ग्रामके भालोवासि ।

(Internal Assessment : 10 marks)

समाप्तम्